

De Amsterdamse
Wapenkaart

Inhoudsopgave

Inleiding	3				
Hoe staat het met...?	4				
De Amsterdamse Wapenkaart	6				
Eerst even kort...	7				
Netwerk Duurzame Interventies					
Excessief Geweld (NDI EG)	7				
Top600/Top400	7				
Doorgroeiers	7				
Intensieve Forensische Aanpak	8				
Straatkracht – intensieve aanpak					
Jeugdreclassering (JR)	8				
Aanpak Jeugd & Veiligheid					
stadsdelen (J&V)	8				
Wijkactieteam	8				
		Halt voorlichting ‘Wapens en Geweld’	9		
		Handelingskader Onderwijs ‘Een leerling			
		heeft een wapen wat nu?’	10		
		(Wapen)controles op scholen	11		
		Operationeel team schoolveiligheid	12		
		Schoolcontactpersoon van de politie	13		
		‘Mes Less’: lesprogramma met			
		Virtual Reality-game	14		
		ADAMAS	15		
		Bemiddelingspool	16		
		Muziekcoachingstrajecten	17		
		Documentaire ‘Zweven’	18		
		Gebiedsverboden	19		
		Algeheel messenverbod	20		
		Proef met gerichte wapencontroles	21		
		Cameratoezicht	22		
		Factsheet Platform Veilig Ondernemen			
		Amsterdam-Amstelland	23		
		Webpagina’s Jongeren en Wapengeweld	24		
		Netwerk- en kennisbijeenkomsten	25		
		Podcast Wapenbezit en Wapengeweld			
		onder Jongeren	26		
				Nog meer interessante interventies	27
				Preventieve Aanpak Vuurwapen- en	
				messengeweld (PAV)	27
				Wapenpreventie.nl	27
				Online Weerbaarheid	27
				Toolgids Identiteitsontwikkeling	
				bij de jeugd	27
				Kapot Sterk	27
				Discussiëren Kun Je Leren	27
				Het Huis	27
				Operatie Periscoop	27
				Vooruitblik	28
				Stedelijke Bijeenkomst Onderwijs	28
				Zwijgrecht	28
				Interventie Wapenbezit/-geweld	
				en detentie	28
				Pilot Top400	28
				Onderzoek Top600/Top400	28
				Landelijk onderzoek achterliggende	
				oorzaken en Best Practices	29
				Actieplan Wapens en Jongeren	29
				Gemene delers en aanbevelingen	30

Inleiding

Verskillende organisaties zetten tal van interventies in om het wapengeweld onder jongeren in de stad terug te dringen. Waarschijnlijk doet jouw organisatie ook het nodige. Het Actiecentrum Veiligheid en Zorg Amsterdam-Amstelland (AcVZ) brengt deze interventies bij elkaar, doet onderzoek naar wat werkt, houdt in de gaten hoe wapengeweld zich ontwikkelt in de stad en ondersteunt partners waar mogelijk.

“Wij staan voor een Amsterdam waar ongewapend zijn de norm is, nu én in de toekomst!”

*Missie Strategisch Netwerk
Wapengeweld*

De inzet van alle professionals, dus ook die van jouw organisatie en de rol van het AcVZ vormen samen **de Amsterdamse Wapenaanpak**. Op deze manier gaan we samen wapenbezit en wapengeweld tegen!

Er is geen bewezen universele, effectieve aanpak van wapengeweld. De meeste effectieve aanpak is door een samenwerking tussen meerdere disciplines en organisaties. Het samen in kaart brengen van het probleem, analyseren van onderliggende oorzaken en een breed palet aan oplossingen ontwikkelen.¹

De Amsterdamse Wapenkaart geeft een overzicht van interventies die worden ingezet en waar jij mogelijk gebruik van kunt maken. De Wapenkaart worden periodiek uitgebracht door het AcVZ.

In 2023 wordt er een landelijk onderzoek opgestart naar de achterliggende oorzaken van wapenbezit/-geweld en best practices uit binnen- en buitenland. Dit geeft inzicht in de veelbelovende of succesvolle (elementen van) interventies en de implementatie ervan.

Meer weten?

Wil je meer informatie over een interventie? Zijn er andere interventies die je onder de aandacht wil brengen? Heb je tips of ideeën voor de Wapenkaart? Of wil je meer informatie over het wapenbezit en -geweld in Amsterdam? Neem contact op met [Malissa Blackman](#), projectleider Wapengeweld bij het AcVZ.

¹ Abigail McNeill en Levin Wheller, Knife Crime. Evidence Briefing (College of Policing 2019): assets.college.police.uk/s3fs-public/2022-03/Knife_Crime_Evidence_Briefing.pdf

Hoe staat het met het wapenbezit en -geweld in Amsterdam?

- ✘ Het is heel lastig om op basis van politieregistraties te zeggen hoeveel wapenbezit er precies is. Dit komt omdat er weinig aangifte wordt gedaan, en de meeste mensen met wapens dit verborgen houden voor de overheid. Een toename in geregistreerde wapenincidenten hoeft ook niet te betekenen dat wapenproblematiek toeneemt: het kan ook te maken hebben met meer aandacht voor het probleem vanuit de politie, waardoor er bijvoorbeeld meer wordt gecontroleerd.
- ✘ Professionals onderscheiden grofweg 3 categorieën van personen die weleens wapens bij zich dragen. Deze 3 categorieën zijn diffuus, en lopen in de praktijk vaak in elkaar over:

  - Personen die betrokken zijn bij georganiseerde misdaad gebruiken (vuur)wapens voor zelfbescherming, onderlinge bedreiging of afpersing (bijvoorbeeld door het beschieten van een pand), overvallen of liquidatiepogingen.
  - Wapenbezit komt ook voor onder personen die het niet gebruiken binnen de georganiseerde misdaad. Zij vinden het dragen van een wapen statusverhogend, zijn verwikkeld in een conflict of gebruiken het voor afpersing, straatroof of bedreiging. Het gaat hierbij regelmatig om jongeren of jongvolwassenen.
  - Tot slot zijn er ook personen (vermoedelijk vaak jongeren) die juist een wapen bij zich dragen uit zelfbescherming of angst.
- ✘ In 2020 werd er door het WODC in kaart gebracht hoeveel jongeren landelijk zelf aangeven weleens een wapen bij zich te hebben. Toen gaf 2.6% van de 12-17 jarigen, en 3.4% van de 18-22 jarigen aan de voorgaande 12 maanden weleens een wapen bij zich te hebben gedragen ter zelfverdediging. Als de percentages uit het onderzoek van WODC representatief zouden zijn voor jongeren in Amsterdam, zou dit gaan om zo'n 1.200 12-17 jarigen, en circa 1.900 18-22 jarigen. Professionals vermoeden dat dit percentage waarschijnlijk sterk verschilt per wijk. Mogelijk ligt het percentage een stuk hoger onder de jongeren die zij in beeld hebben die crimineel actief zijn.
- ✘ Veel inwoners van Amsterdam vermoeden, of weten zeker dat er sprake is van illegaal wapenbezit in hun buurt. Deze vermoedens zijn het hoogst in Osdorp, Bijlmer Centrum en Bijlmer Oost.
- ✘ In elk huishouden is wel een mes te vinden dat als dodelijk steekwapen kan worden gebruikt. Volgens de meeste professionals is het grootste probleem dus niet het bezit, maar het meedragen van dergelijke messen naar risicolocaties als scholen, horeca-gelegenheden of festivals.
- ✘ Cijfers over geregistreerde incidenten met vuur- en steekwapens lijken in 2021 en 2022 een dalende trend te tonen. Volgens de politie geven deze cijfers echter geen betrouwbaar beeld over de omvang van wapenbezit en wapengeweld in de stad. Zelfs als het klopt dat de incidenten inderdaad zijn afgenomen, geven de meeste professionals aan niet het gevoel te hebben dat het dragen van wapens in de stad is afgenomen. Of wapenbezit nou toe- of afneemt; vrijwel alle professionals zijn het erover eens dat de zichtbaarheid van wapens de afgelopen periode sterk is toegenomen. Vooral door sociale media wordt wapenbezit steeds zichtbaarder. Jongeren laten wapens zien in videoclips of filmpjes op sociale media, en ook het kopen van een wapen lijkt door Telegramgroepen laagdrempeliger dan ooit. Hoewel deze grotere zichtbaarheid op zichzelf een probleem is, betekent het niet per se dat het aantal wapens in de stad ook werkelijk is toegenomen.
- ✘ Door conflicten tussen Drillrappers hebben zich de afgelopen jaren een aantal zeer zichtbare geweldsincidenten voorgedaan. Voorzichtigheid is geboden bij het duiden van oorzaak en gevolg:

mogelijk leiden dergelijke conflicten soms tot meer geweld, maar het kan ook juist zijn dat geweld dat altijd al voorkwam door deze muziekstroming beter zichtbaar is geworden.²

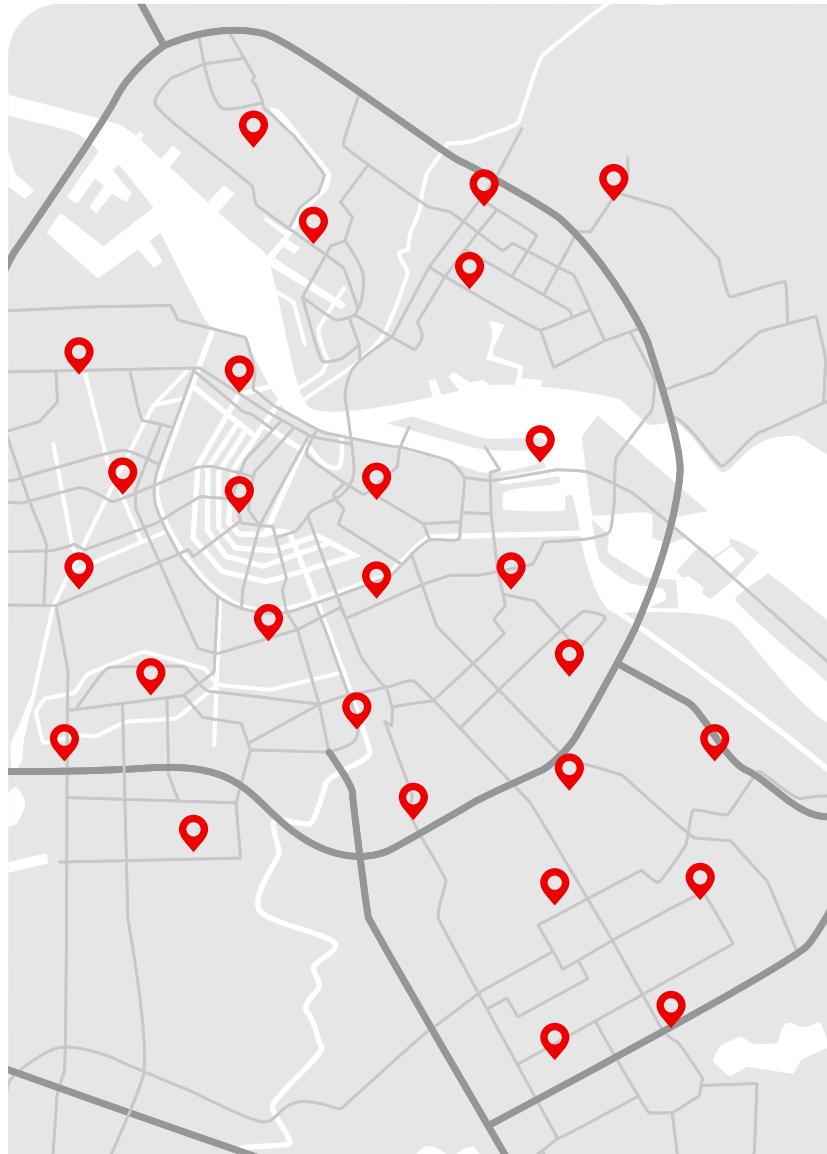
- ✘ De politie maakt zich zorgen om enkele recente ontwikkelingen met betrekking tot vuurwapens:
  - Er lijkt sprake van een toename van het verkopen van omgebouwde, of zelfgemaakte vuurwapens, vaak door jongeren onderling. In verschillende gevallen werden er volgens de politieprofessionals kleine wapenfabriekjes aangetroffen, waar jongeren bijvoorbeeld alarmpistolen uit het buitenland ombouwden tot 'echte' vuurwapens.
  - Ook de import van wapens uit het buitenland, vaak door losse onderdelen te importeren via webshops, is zorgwekkend. De oorlog in Oekraïne kan er volgens de politie voor zorgen dat er ook in Nederland meer vuurwapens in omloop komen. In de nasleep van de oorlog op de Balkan in de jaren '90 nam de beschikbaarheid van zware vuurwapens en handgranaten in Nederland toe. Hetzelfde zou kunnen gebeuren als gevolg van het huidige conflict.

- ✘ Vrijwel alle professionals zijn het erover eens dat de meeste jongeren in Amsterdam zich niet bezighouden met wapens.

Explosieven

Een toenemend fenomeen in de stad is geweld tegen panden door middel van explosieven³ – hiervoor wordt in de meeste gevallen gebruik gemaakt van zwaar vuurwerk. In 2022 hebben er 105 explosies plaatsgevonden in Amsterdam. In 2023 hebben er tot en met 2 mei 46 explosies plaatsgevonden. De omstandigheden rondom explosies zijn zeer divers. Achtergronden lopen uiteen van ruzies in de relationele sfeer tot conflicten in het zwaar criminele milieu. Ook de locaties lopen zeer uiteen. Er is bijna geen deel van de stad dat niet te maken heeft gehad met minstens 1 explosie in 2022. Het zwaartepunt ligt in Amsterdam Nieuw-West, -Zuidoost en -Noord. Het zijn voornamelijk (portiek)woningen maar ook horecazaken en bedrijven die worden getroffen. ■

² De oorzaak ligt volgens het Actiecentrum Veiligheid en Zorg, dat onderzoek deed naar twee rivaliserende drillrapgroepen in de hoofdstad, vooral in de onderliggende gewelddadige straatcultuur. Die speelt zich steeds meer online af.

³ amsterdam.raadsinformatie.nl/document/12718140/1/Beantwoording_sv_Martens_inzake_explosies_in_Amsterdamse_woonwijken

De Amsterdamse Wapenkaart

De Amsterdamse Wapenkaart geeft een overzicht van de huidige inzet en belangrijkste basis aan interventies op het gebied van wapenproblematiek in de stad. Een aantal interventies is primair gericht op de wapenproblematiek, zoals de VR-game en het lespakket messengeweld 'Een leerling heeft een wapen, wat nu?' voor het onderwijs. Secundaire interventies zijn niet specifiek ontwikkeld om wapenproblematiek tegen te gaan, maar binnen deze interventies wordt ook op wapenproblematiek ingezet. Denk aan kluisjescontroles of de bemiddelingspool. Daarnaast zijn sommige interventies meer preventief en andere meer repressief van aard.

Er zijn veel activiteiten en interventies die bijdragen aan het tegengaan van wapengeweld, zoals het jongerenwerk (in school), de straatcoaches van SAOA en bijvoorbeeld ook de gesprekken die ouders, een sportcoach, een conciërge of andere sleutel-

figuren met jongeren voeren over wapengeweld en de keuzes die zij daarin hebben. Het is onmogelijk om alles op te nemen in de Wapenkaart, maar het voorliggend overzicht biedt een greep uit de inspanningen in Amsterdam.

Eerst even kort...

Hieronder worden veelomvattende programma's en interventies beschreven die door hun aard en/of omvang een eigen monitorings- en evaluatiecyclus kennen. Waar nodig delen zij de resultaten hiervan met partners. Deze programma's en interventies worden in de Amsterdamse Wapenkaart alleen kort toegelicht. De overige interventies worden uitgebreider toegelicht.

Netwerk Duurzame Interventies Excessief Geweld (NDI EG)

Het NDI EG is een intern samenwerkingsverband van de politie, waarin experts vanuit de tactische opsporing, specialistische ondersteuning en de intelligenceorganisatie fenomeenbreed gericht werken. Er wordt niet alleen gekeken naar Excessief geweld-incidenten, maar ook naar het systeem achter dit fenomeen op markten van de ondermijnende criminaliteit. Het NDI gaat daarbij voor een integrale aanpak en werkt dus samen met publieke en private sectoren. Het NDI Excessief Geweld is één van de netwerken en zij richt zich op het frustreren van fenomenen rondom het excessief geweld in de eenheid Amsterdam. Daarbij voeren zij duurzame interventies uit die de handel, het bezit en het gebruik van vuurwapens en andere geweldsmiddelen verstoren.

Top600/Top400

Vanuit het besef dat alleen integrale samenwerking tussen partners op het gebied van veiligheid, zorg en sociaal domein het toenemend aantal delicten op het

gebied van HIC een halt zou kunnen toeroepen, is in 2011 de [Top600](#) van start gegaan. In 2015 startte vervolgens de [Top400](#) waarbij integrale en persoonsgerichte regie geboden wordt aan jongeren van 12 tot en met 23 jaar die al meermaals door de politie zijn aangehouden als verdachte van een misdrijf, en bij wie bovendien meerdere zorgelijke signalen zichtbaar zijn. Deze persoonsgerichte aanpakken spelen in samenwerking met het programma Weerbaar Amsterdam een belangrijke rol in het tegengaan van de drugs- en wapenproblematiek in Amsterdam en de regio. In zowel de Top600 als de Top400 stromen jongeren/jongvolwassenen in die drugs- en wapendelicten plegen of daarvan verdacht worden. In 2019 zijn de criteria voor instroom in de Top600 verruimd, waarmee ook personen die drugs- en wapendelicten plegen de afgelopen jaren zijn ingestroomd. De inzet vanuit de Top600 op het gebied van het tegengaan van wapenproblematiek heeft de afgelopen jaren al belangrijke inzichten opgeleverd, zoals de redenen voor het dragen van wapens en het verkleinen van risico's voor regisseurs.

“Op dit moment wordt Straatkracht als pilot uitgevoerd in de regio's Amsterdam en Haaglanden.”

Anne Boer, senior adviseur

Doorgroeiers

[Doorgroeiers](#) in de drugscriminaliteit zijn personen die zowel een schakel zijn tussen de jonge aanwas en de zware georganiseerde criminaliteit en die een rol hebben bij het aantrekken van kwetsbare jongeren. Gedurende twee jaar is actieonderzoek gedaan en is een persoonsgerichte aanpak opgezet om meer zicht te krijgen op deze doelgroep en te kijken wat effectieve interventies zijn. Het is de bedoeling hiermee uiteindelijk doorgroei in (drugs) criminaliteit te voorkomen, wervingsprocessen te verstoren en de maatschappij te beschermen. Professionals geven aan dat het voor doorgroeiers belangrijk is om in het criminele circuit op te vallen, lef te tonen en loyaal te zijn, bijvoorbeeld door het plegen van geweld.

Intensieve Forensische Aanpak

De [Intensieve Forensische Aanpak \(IFA\)](#) wordt uitgevoerd door de specialistisch jeugdhulporganisatie Levvel. Bij een evaluatie uit 2021 bleek dat bij bijna de helft van deze jongeren weleens wapens te zijn aangetroffen. Vanuit IFA wordt met intensieve persoonlijke coaching gewerkt aan het herstel van positieve factoren in het leven van de jongeren (zoals school, werk en sociaal netwerk) en verminderen van risicofactoren (zoals een negatief netwerk, drugsgebruik en negatieve denkpatronen). In 2022 heeft Levvel een specifieke IFA-module ontwikkeld voor jongeren die al op jonge leeftijd verhard zijn in (drugs)criminaliteit en wapengeweld.

Straatkracht – intensieve aanpak Jeugdreclassering (JR)

‘Straatkracht’ is een intensieve Jeugdreclasseringsaanpak voor jongeren die zich bezighouden met ondermijnende criminaliteit. Het gaat om jongeren die een of meerdere (gewelds)delicten (o.a. wapenbezit) hebben gepleegd en daarvoor een voorwaardelijke veroordeling krijgen opgelegd. De aanpak is gericht op het ondersteunen van jongeren in het weg-bewegen van een (georganiseerde) criminele en gewelddadige context, naar een positief, veiliger en pro-sociaal leven. De aanpak duurt gemiddeld een jaar, en is intensief omdat er sprake is van ernstige veiligheidsrisico's. Er wordt samengewerkt met de jongere, het sociale netwerk en professionele partners. De aanpak is ontwikkeld met inzichten uit wetenschappelijke literatuur, praktijkkennis en ervaringskennis. Een jaar lang werden door een

actie-onderzoeker aan de hand van actuele casuïstiek werkzame elementen opgehaald van het JR werk. Op dit moment (2023) wordt Straatkracht als pilot uitgevoerd in de regio's Amsterdam en Haaglanden. De doorontwikkeling van Straatkracht is onderdeel van ontwikkeling Intensieve Varianten Jeugdreclassering, een deelproject van [Jeugdreclassering in Verbinding](#) – waarin wordt toegewerkt naar één landelijke methodiek voor de Jeugdreclassering in Nederland.

Aanpak Jeugd & Veiligheid stadsdelen (J&V)

In elk stadsdeel loopt een brede aanpak Jeugd en Veiligheid. Hierbij delen partners als politie, handhaving, straatcoaches, jongerenwerk, het OM en OOV onder regie van de teams Jeugd en Veiligheid het stadsdeel relevante signalen met elkaar. Daarnaast zetten ze zich gezamenlijk in op het tegengaan van overlast, (beginnende) jeugdcriminaliteit, en andere veiligheidsgerelateerde problematiek rond jongeren. De problematiek varieert van onschuldige overlast tot (beginnende) criminaliteit, waarbij wapens ook een rol

kunnen spelen. Er vindt doorlopend afstemming plaats over de inzet op straat, en als er sprake is van ernstige, structurele problematiek in een bepaalde wijk wordt daar door de partners een geprioriteerde aanpak opgestart, gericht op een jeugdgroep, specifieke locatie of fenomeen, of individuele jongeren. Professionals kunnen zich met hun zorgen of signalen over jeugdoverlast en criminaliteit richten tot de medewerkers van J&V in hun stadsdeel. Dit geldt expliciet ook voor scholen in primair en voortgezet onderwijs.

Wijkactieteam

Bij probleemsituaties in de wijk kunnen bewoners van Zuidoost terecht bij het Wijkactieteam (WAT). Hierin werken woningcorporaties, politie, gemeente en andere relevante partijen, zoals de Buurtrechtbank en het Buurteam, samen om veiligheidsproblemen op te lossen. In verschillende recente casussen zijn wapenincidenten en wapenproblematiek aan de orde gekomen en is de oplossing in samenwerking met bewoners in gang gezet. Dit moet de veiligheidsgevoelens en vertrouwen van bewoners vergroten. ■

Halt voorlichting 'Wapens en Geweld'

Tijdens de les Wapens en Geweld zoomen medewerkers van Halt in op de risico's en gevolgen van wapenbezit, voor zowel slachtoffer, dader als omgeving. Een ander thema in de voorlichting is de rol die sociale media daarin spelen. Ook wordt in de voorlichting stilgestaan bij de verschillende motieven van jongeren voor het dragen van een wapen. Belangrijk is dat jongeren na deze les beseffen dat wapenbezit niet normaal is en dat sociale media ook vertekende beelden laten zien.

De les kent vier niveaus qua lesdoelen:

1. kennis vergroten over waarom jongeren een wapen dragen (groepsdruk enz.);
2. kennis vergroten over de gevolgen van wapenbezit (sociaal-emotioneel en juridisch);
3. het vergroten van bewustwording van het eigen gedrag;
4. kennis vergroten van handelingsalternatieven en -perspectieven.

Halt biedt de voorlichting 'Wapens en geweld' aan op het basis-, voortgezet en middelbaar onderwijs. Ook biedt Halt ouderbijeenkomsten aan voor ouders en verzorgers op dit thema.

Halt bereikt zo'n

200.000

JONGEREN per jaar door heel Nederland met voorlichtingen op verschillende thema's.

In Amsterdam zijn er vanaf 2021

58 VOORLICHTINGEN over wapens & geweld gegeven.

Highlights

- × Halt onderzoekt, samen met wetenschappelijke instanties, de impact van voorlichting op scholen en hoe die impact kan worden vergroot. Dit gebeurt onder meer middels observaties, vragenlijsten en interviews met jongeren, docenten en Halt-medewerkers.
- × Naast voorlichting verzorgt Halt ook klassen-dialogen en spreekuren op scholen. Ook is er de mogelijkheid om te interveniëren met een buitengerechtelijke afdoening. Dit is een alternatief voor een strafrechtelijke afdoening. De afdoening is gericht op herstel en wordt ingezet bij lichtere feiten.

Learnings

- × Voorlichting wordt veelal opgevat als het 'zenden' van informatie voor een klas. Voor Halt ligt de meerwaarde van voorlichting juist in de interactie die tot stand komt met jongeren. Via klassen-dialog gebaseerd op socratische gespreks-principes, sluiten zij aan op wat er speelt in de leefwereld van jongeren, laten zij hen nadenken over oplossingen en maken de jongeren zelf afspraken om (school)veiligheid te versterken.
- × Voorlichting is niet iets wat op zichzelf moet staan. Het is bij voorkeur onderdeel van een groter geheel op de lange termijn. Om deze reden investeert Halt de komende tijd nog meer in het inbedden van voorlichtingen zodat deze passend zijn bij doorlopende onderwijsprogramma's en onderwijsstructuren. Bijvoorbeeld door voorlichting in (inhoudelijke) samenhang te verweven met burgerschap en conflicthantering op scholen. Daarbij is aandacht voor herstelrechtelijk ingrijpen in plaats van naar wapens grijpen: fouten maken hoort nu eenmaal bij opgroeien, maar hoe kunnen jongeren het ook weer goed maken met elkaar zonder dat het (fysiek) escaleert?

Meer informatie

www.halt.nl

Handelingskader Onderwijs 'Een leerling heeft een wapen wat nu?'

Het handelingskader *'Een leerling heeft een wapen, wat nu?'* biedt onderwijsprofessionals randvoorwaarden voor effectieve interventies en achtergrondinformatie over wapenbezit. De bijbehorende gespreksleidraad *'Praten over wapenbezit'* biedt onderwijsprofessionals handvatten om wapenbezit met een leerling bespreekbaar te maken en vervolgstappen te bepalen. De informatie in het handelingskader en de gespreksleidraad is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en praktijkervaring van professionals, waaronder hulpverleners, jongerenwerkers, Top600 en Top400 regisseurs, Ouder- en Kindteams, politie en Credible Messengers. Het handelingskader met de gespreksleidraad is voor de zomervakantie van 2023 verspreid onder alle v(s)o, mbo, en geïnteresseerde po-scholen.

Highlights

- × Het handelingskader is deels gebaseerd op het handelingskader 'Wapens en jongeren'. Dit document is in 2021 ontwikkeld door het Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid uit Den Haag. Het nieuwe handelingskader is geactualiseerd en vertaald naar de Amsterdamse context. Een mooie uitwisseling tussen twee steden.

Learnings

- × Voor een zo bruikbaar mogelijke versie van het handelingskader is bij veel verschillende partijen input opgehaald. Deze zorgvuldigheid gaat ten koste van de snelheid van het proces. De geleerde les is om hier vooraf in de planning rekening mee te houden.

- × Door nieuwe ontwikkelingen op het gebied van wapenbezit in de stad kan de informatie in de documenten snel verouderen. Houd rekening met deze ontwikkelingen en speel hier, indien noodzakelijk, tijdig op in.

Meer informatie

De documenten zijn beschikbaar via:
['Hulpmiddelen jongeren en wapengeweld'](#)

Het handelingskader en de gespreksleidraad zijn met ruim **100 PROFESSIONALS**, werkzaam op Amsterdamse v(s)o, mbo- en geïnteresseerde po-scholen, gedeeld.

Ook landelijk is er interesse in deze documenten: via de werkgroep van het Landelijk Actieplan Wapens en Jongeren hebben bijna **60 PROFESSIONALS** het handelingskader en de gespreksleidraad ontvangen. Deze professionals zijn werkzaam bij **25 GEMEENTEN**, de ministeries van Justitie en Veiligheid en OCW, Halt, Jeugdreclassering, OM en politie.

(Wapen)controles op scholen

Controles op scholen kunnen een belangrijke preventieve werking hebben. Scholen zijn zelf bevoegd om te controleren op wapens, vuurwerk, drugs en andere zaken die verboden zijn volgens de wet of het schoolreglement. In het schoolreglement moet ook vermeld staan dat er preventief gecontroleerd kan worden en op welke manieren. Bekende voorbeelden zijn de kluisjescontroles, het doorzoeken van tassen en jassen in de school of fietstassen en opbergruimtes van scooters op het schoolplein of in de fietsenstalling. Ook controles met detectiepoortjes zijn mogelijk. Als er een signaal afgaat kan men vragen om alles uit de zakken te halen en daarna eventueel fouilleren. De politie kan op verzoek van scholen ondersteunen bij deze controles en op verzoek detectiepoortjes inzetten tijdens controleacties. De politie kan eventuele strafbare feiten constateren en verboden goederen of wapens in beslag nemen als deze worden aangetroffen.

Highlights

- × In het afgelopen jaar is er geëxperimenteerd met controles met detectiepoortjes. Deelnemende scholen hebben de samenwerking met politie als goed ervaren. Dit is een goed voorbeeld waarbij scholen en veiligheidspartners steeds nauwer samenwerken om preventief in te zetten op het tegengaan van veiligheidsproblematiek. In plaats van vooral met elkaar op te trekken in geval van incidenten.
- × Leerlingen waren al gewend aan jas-, tas- en kluiscontroles op school. Voor de meeste leerlingen was de controle met detectiepoortjes daarom niet spannend.

4 **SCHOOLLOCATIES** hebben in 2022 op eigen initiatief een proef gedaan met zogenaamde 100% controles.

Het draagvlak onder ouders voor controles met o.a. detectiepoortjes is op **4** **SCHOLEN ONDERZOECHT**. Er was een lage respons van ouders. Twee derde van hen was voorstander van controles met detectiepoortjes en zo nodig fouilleren bij een signaal.

Learnings

- × Goede communicatie over de uitvoering van de controles is belangrijk, zowel richting leerlingen, ouders, medewerkers als betrokken partners zoals de politie en de gemeente.
- × Controles zijn vooral effectief als zij onderdeel uitmaken van een breder veiligheidsbeleid van school, met een combinatie van preventie en handelen bij concrete casuïstiek.
- × Maak afspraken met politie over hoe wordt opgetreden bij het aantreffen van verboden spullen. De voorkeur gaat in eerste instantie uit naar een oplossing binnen het pedagogische kader van de school. Alleen in zeer ernstige gevallen zal worden gekozen voor een strafrechtelijk traject.

Meer informatie

[Checklist_Wapencontrole_scholen_2021.pdf](#) – (bureaubeke.nl)

[Wapens- en kluisjescontroles](#) – Het CCV

[Stichting SchoolVeiligheid](#)

Operationeel team schoolveiligheid

Het Operationeel team schoolveiligheid (OTSV) biedt advies en ondersteuning aan v(s)o en mbo-scholen die aanlopen tegen ernstige veiligheidsproblematiek, waaronder wapenbezit en wapengeweld. Het team bestaat uit ervaren Top400-regisseurs met kennis van forensische jeugdproblematiek en integraal werken, die opgeleid zijn tot schoolveiligheidsspecialist.

Highlights

- × De werkwijze van het OTSV is eind 2022 geëvalueerd. Hieruit blijkt dat het OTSV een aantoonbare bijdrage levert aan:
  - Versterkte bewustwording op scholen over schoolveiligheidsproblematiek.
  - Het lokale netwerk van zorg- en veiligheidspartners.
  - Het vergroten van het handelingsperspectief van scholen bij veiligheidsproblematiek.
- × In de aankomende periode (tot januari 2024) gaat het OTSV onderzoeken op welke wijze ook basis-scholen, die een hulpvraag hebben op het gebied van schoolveiligheid, ondersteund kunnen worden.

Learnings

- × Uit de gesprekken die het OTSV voert met scholen en netwerkpartners rondom wapenproblematiek, blijkt dat nog onvoldoende duidelijk is wie nu precies welke rol en verantwoordelijkheid heeft bij het signaleren, duiden en handelen bij (vermoedens van) wapenbezit. Dit is onder andere uitgewerkt in het Handelingskader voor het Onderwijs 'Een leerling heeft een wapen, wat nu?'

Het Operationeel team schoolveiligheid bestaat uit **4-6 REGISSEURS**. In juli 2023 waren dit er 4.

In de afgelopen 2.5 jaar heeft het OTSV zo'n **40 V(S)O-SCHOLEN EN MBO-INSTELLINGEN** geadviseerd over de aanpak van ernstige veiligheidsvraagstukken.

Meer informatie

[Operationeel team schoolveiligheid ondersteunt scholen bij hulpvraag](#) – Sociaal Domein (amsterdam.nl)

[Ontwikkelingen en inzet Amsterdamse schoolveiligheid](#) – Het CCV

Handelingskader Onderwijs 'Een leerling heeft een wapen, wat nu?'

Gespreksleidraad 'Praten over wapens'

Schoolcontactpersoon van de politie

Binnen de Politie Eenheid Amsterdam vindt men de aanwezigheid op scholen van belang. Daarom heeft elke basis-, voortgezet-, en mbo-school een schoolcontactpersoon. Dit kan de wijkagent zijn. Als zij in het contact met school horen of zien dat er sprake is van bepaalde issues, kunnen zij aanbieden om daar het gesprek over aan te gaan en hulp in te schakelen. Dit kan allerlei onderwerpen betreffen, waaronder wapenproblematiek. De schoolcontactpersoon is er voor scholen, ouders en kinderen. Met de schoolcontactpersoon is de politie zichtbaar aanwezig op de scholen. Niet alleen als er incidenten zijn, maar vooral ook als er geen problemen zijn. Dit om onder meer de drempel in het contact met de politie te verlagen en aan te sluiten bij de leefwereld van jongeren.

Een belangrijk onderdeel van de jeugdvisie is het onderwerp Politie en Schoolveiligheid. Het gaat dan om de politieke jeugdtaak op en rondom scholen. De politie levert een bijdrage aan het terugdringen van incidenten en aan de veiligheidsbeleving van kinderen en onderwijzend personeel in hun schoolomgeving. De kern hiervan is dat de politie aanwezig wil zijn op scholen en met hen en de kinderen een goede relatie wil onderhouden. Hierbij hoort ook het maken van afspraken over de samenwerking met school en partners.

Highlights

- × Er is een rolbeschrijving op papier gezet, zodat voor iedereen helder is wat deze inhoudt.

Learnings

- × Het is belangrijk dat de politie aan de voorkant een duurzame verbinding aangaat. En zo in tijden van

vrede te zorgen voor een goede basis en vertrouwen, om in tijden van spanning door te kunnen pakken. Een duurzame verbinding draagt bij aan vroegsignalering, net als een integrale werkwijze.

324 Amsterdamse basis-, voortgezet, en mbo-scholen hebben een schoolcontactpersoon.

Meer informatie

www.politie.nl/informatie/preventie-en-jeugdcriminaliteit.html

'Mes Less': lesprogramma met Virtual Reality-game

Mes Less is ontwikkeld om jongeren bewust te maken van de consequenties van het dragen van steekwapens en hen te helpen betere keuzes te maken. Het lesprogramma richt zich op de preventie van wapenbezit onder jongeren en het verminderen van steekincidenten.

Mes Less bestaat uit twee bijeenkomsten van twee lesuren (in totaal vier lesuren). De bijeenkomsten hebben de volgende inhoud:

1. Introductie, manieren van reageren & verschillende leefwerelden;
2. Ervaren van manieren van reageren tijdens de VR-game, het oefenen met hulplijnen en reflectie.

De kern van Mes Less is het leren herkennen van de eigen primaire manier van reageren in risicovolle of onveilige situaties en het leren kiezen van de meest constructieve manier van reageren in onveilige situaties. Hierdoor worden beschermende factoren versterkt.

Het lesprogramma is ontwikkeld voor jongeren vanaf 12 jaar en wordt onder andere aangeboden op scholen. Bij de ontwikkeling van Mes Less is rekening gehouden met de toegankelijkheid voor jongeren met een licht verstandelijke beperking (LVB).

Highlights

- × De VR-game is ontwikkeld met input van jongeren zelf.
- × Een onderdeel van het lesprogramma is het invullen van een sociogram: jongeren maken visueel inzichtelijk wie er dicht bij hen staat en wie ze om hulp

zouden vragen wanneer ze zich onveilig voelen of wanneer ze onverstandige keuzes hebben gemaakt. Zo ontwikkelen jongeren hun éigen sociale kaart. Voor vervolggesprekken is dit een nuttig houvast voor de mentoren of begeleiders van deze jongeren.

- × De lessen worden gegeven door positieve rolmodellen voor jongeren. Dit draagt bij aan een sociaal veilige sfeer tijdens de les. Jongeren durven tijdens de lessen zich kwetsbaar op te stellen en delen veel persoonlijke informatie.

Learnings

- × De VR-game is een belangrijk middel om ervaringsgericht het gesprek aan te gaan met jongeren. Het lespakket is daarbij essentieel om te zorgen voor een goede voor- en nabespreking, zodat de les goed landt bij de jongeren en vooraf na te denken over eventuele opvolging.
- × Aanvankelijk was er discussie over nut en noodzaak van deze de VR-game en het betrekken van de andere partijen. Het is belangrijk om in de opzet en planning ruimte in te regelen voor goede samenwerkingen met andere partijen om de tool te ontwikkelen.

De VR-game is ruim

400 KEER ingezet.

Professionals van ruim

20 VERSCHILLENDE organisaties hebben de VR-game ervaren. Deze professionals zijn werkzaam bij middelbare scholen, gemeenten, jeugdbescherming en Jeugd-reclassering, HALT, politie, (forensische) jeugdhulp en overige maatschappelijke stichtingen en organisaties.

Meer informatie

De trailer van de VR-game is te vinden op:

youtu.be/i_nzzmgcU6Y

hetccv.nl/nieuws/korte-video-over-vr-spel-mes-less

ADAMAS

ADAMAS is een Amsterdams netwerk van Credible Messengers en bevat een combinatie van ervaringsdeskundigen, criminologen, psychologen en andere professionals. Credible Messengers zijn geworteld in alle wijken in Amsterdam en hebben vaak zelf ervaring met de uitdagingen die het opgroeien in bepaalde wijken met zich meebrengt. Daardoor hebben ze veel jongeren in beeld, of kunnen ze jongeren bereiken die gebaat zijn bij extra aandacht en ondersteuning en weten zij wat er nodig is om uit de criminaliteit te blijven of eruit te stappen. Veel van deze jongeren hebben een achtergrond met complexe problematiek. Credible Messengers kunnen jongeren een daadkrachtig professioneel netwerk bieden en werken aan kansen en gedragsverandering. Vanuit (internationale) literatuur en de ervaringen van professionals die soortgelijk werk al doen in Amsterdam zijn best practices over 'wie en wat werkt' voor deze doelgroep verzameld en geïmplementeerd.

Er zijn vier lichtingen van het opleidingsprogramma georganiseerd, waarbij in totaal zo'n **55 CREDIBLE MESSENGERS** het opleidingsprogramma hebben doorlopen (peildatum juli 2023).

Naast projecten die worden opgezet in en met de stad worden er zo'n **100 JONGEREN** individueel of in groepsverband begeleid.

Highlights

- × Credible Messengers hebben in 2022/2023 aan verschillende projecten/initiatieven bijgedragen die gerelateerd zijn aan het thema wapens. Zo hebben zij o.a. meegedacht bij de ontwikkeling van de selectiezuil van de politie voor inzet bij de Gerichte Wapencontroles, deelgenomen aan het panel van de Netwerkbijeenkomst Wapengeweld van november 2022 en meegedacht in de ontwikkeling en uitrol van de VR-tool Messengeweld, zodat deze zo realistisch mogelijk aansluit bij de leefwereld van de jongeren.

Learnings

- × Een training en opleiding is essentieel voor het werk van de Credible Messengers. De opleiding duurt vier maanden waarin Credible Messengers aan de slag gaan met groepsgesprekken en sporttechnieken, minicolleges van experts in de sociale wetenschappen, psychologie en criminologie en uitwisselingen hebben met netwerkpartners zoals de politie of het OM. Daarnaast komen de Credible Messengers één keer per vier weken bij elkaar voor coaching en intervisie.
- × Credible Messengers kunnen goed doordringen tot jongeren en aansluiten bij hun leefwereld, ook omdat zij in sommige gevallen soortgelijke ervaringen hebben meegemaakt. Dit maakt dat zij veel weten over achterliggende overwegingen rondom wapengeweld of -bezit, en een brug kunnen zijn tussen jongeren en professionals.

Meer informatie

www.crediblemessengers.nl

www.at5.nl/artikelen/219782/credible-messengers-openen-eigen-locatie-in-noord

www.at5.nl/artikelen/216725/steeds-jongeren-steeds-gewelddadiger-hoe-de-amsterdamse-jeugdcriminaliteit-verhardt

Bemiddelingspool

Het is voor professionals lastig om conflicten tussen (groepen) jongeren, zowel fysiek als online tegen te gaan. Ze weten niet altijd hoe ze moeten handelen en er worden niet veel meldingen gemaakt via de reguliere wegen. Een repressieve aanpak is niet altijd mogelijk. Conflictbemiddeling is dan het beste medicijn. De bemiddelingspool is een initiatief van stadsdeel Zuidoost. Deze pool bestaat uit opgeleide facilitators die verschillende bemiddelingen uitvoeren. Dit kan gaan om afpersing, en (groeps)ruzies, waaronder conflicten tussen drillgroepen en meidenconflicten. Zo wordt de angel uit het conflict gehaald en escalatie voorkomen. Er wordt eventueel ook hulpverlening aangeboden. De facilitator is een professional die de wijk goed kent, de taal van de jongeren spreekt en makkelijk vertrouwen weet te winnen. Ook is de facilitator iemand die door durft te vragen en directief is richting een oplossing, bijvoorbeeld ook door ouders te betrekken. Incidenteel wordt samengewerkt met mediators in strafzaken. Momenteel kan de bemiddelingspool in Zuidoost, Zuid en Noord worden ingezet, binnenkort ook in Nieuw-West.

Highlights

- × Bij verschillende casussen lijkt het conflict duurzaam te zijn opgelost. Jongeren en ook hun ouders hebben elkaar de hand weer kunnen schudden.
- × In stadsdeel Noord, Zuid en wederom Zuidoost is vanaf maart 2023 het opleidingstraject gestart. De ambitie is dat er in het najaar een derde lichte start met het opleidingstraject.

Learnings

De implementatie van de 'Deep Democracy' werkwijze is waardevol gebleken in het opleidingstraject, omdat de methode gericht is om wat onder de waterlijn speelt naar boven te krijgen.

'Out of the box' en 'streetwise' denken en handelen is nodig om aansluiting te vinden bij de doelgroep en bemiddelingen te laten slagen. Dit vereist soms extra inzet of financiën.

Het is belangrijk om in tweetallen te werken. Een casus heeft altijd een aanlooptijd nodig om het vertrouwen van jongeren en hun ouders te winnen. Er kan onderling gespard worden en er kan een uniforme werkwijze ontwikkeld worden. Het is ook belangrijk in het kader van de veiligheid van de medewerkers.

[Meer informatie](#)
[Raadsbrief toezegging Mediation](#)

8 PROFESSIONALS zijn in 2022 opgeleid tot facilitator. In 2023 nog eens 12.

In 2022 zijn in Zuidoost **18** BEMIDDELINGS-TRAJECTEN uitgevoerd.

80 % VAN HET CONTACT met de bemiddelingspool betreft (vermoedens van) wapenproblematiek (steekwapens, vuurwapens en explosieven).

De meeste casuïstiek met wapenproblematiek betreft impulsieve jongeren tussen de **13-16** JAAR. Er zijn ook uitschieters naar beneden, kinderen van 10-11 jaar.

Bij de groep **16-23**-JARIGEN komt relatief meer vuurwapengeweld voor dan bij de jongere groep.

Muziekcoachingstrajecten

Hiphop-muziek speelt een centrale rol in het leven van veel jongeren. Het is een creatieve uitingsvorm waarin zij vertellen over de (verharde) straatcultuur, maar ook hun talenten en creativiteit tonen. Zo zijn er positieve geluiden, maar ook de dreigingen en geweld die zij op straat beleven. Deze ervaringen hebben onmiskenbaar een grote invloed op het wereldbeeld van de vele (jonge) luisteraars en bevordert soms ook wapenbezit onder jongeren. Echter, muziek biedt ook de kans om deze jongeren vanuit hun talenten te stimuleren een positieve draai aan hun leven te geven en toe te werken naar een leven met perspectief. Bij het Muziekcoachingstraject wordt hiphop(muziek) als middel gebruikt om aansluiting te vinden bij jongeren en hun zelfkennis te vergroten. Het doel hierbij is hen een reëel beeld van zichzelf te laten ontwikkelen en daarmee haalbare doelen en verwachtingen te creëren op het gebied van muziek, werk en/of scholing. Het Muziekcoachingstraject richt zich op jongeren in Zuidoost.

Learnings

- × Verduurzaming bleek belangrijk, door jongeren te leren ondernemen en ervoor te werken. Er is daarom contact met de organisatie #werkenwerkt, om de jongeren naast muziek ook naar werk te helpen.

MET 15 À 20 JONGEREN wordt gewerkt aan de vaardigheden die zij nodig hebben om hun talenten verder te ontwikkelen en om te onderzoeken welk perspectief deze talenten hen te bieden heeft (peildatum juli 2023).

In de afgelopen 2 jaar hebben ongeveer

50 JONGEREN meegedaan.

Highlights

- × Het muziektraject van Jonathan Laret wordt gekoppeld aan leerlingen van de Weekendschool om al in het primair onderwijs wapenbezit onder jongeren bespreek te maken. Ook heeft Jonathan een samenwerking met Pien Thate van #werkenwerkt om jongeren middels het muziektraject ook perspectief te bieden op werk en stage.
- × Het muziektraject van Dherl Deekman genaamd 'Toekomstmuziek' heeft op 5 mei volume 11 gereleased.
- × Credible Messengers Rodney en Deams draaien het 7T Project waarin zij (Drill)rap bespreekbaar maken. Samen met de jongeren belichten zij het wapen verheerlijkende aspect in de muziek en buigen dit om naar het positieve. Hun eigen project 'Evolverz' wordt ook dit jaar weer ingezet om jongeren te stimuleren in hun talenten maar ook om wapenbezit onder de jongeren bespreekbaar te maken.

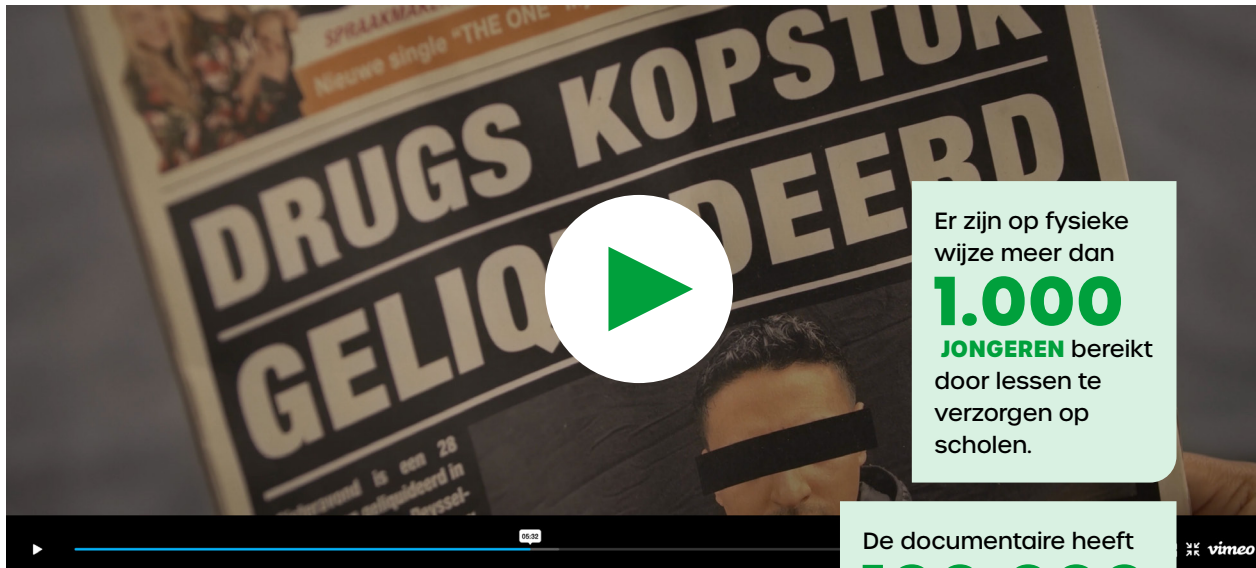
Meer informatie

toekomst-muziek.nl

Documentaire 'Zweven'

De documentaire 'Zweven' is een korte film van director Jelle Posthuma, gebaseerd op het rapnummer 'Zweven' van Safoan Mokhtari alias Kami-Kazi in samenwerking met de landelijke politie. In de documentaire spreekt een geliquideerde jongen vanuit het hiernamaals met zijn moeder en vraagt om vergiffenis. Het geheel speelt zich af in de verharde wereld van de straatcultuur. De documentaire is bedoeld voor jongeren en hun omgeving die te maken hebben met of worden blootgesteld aan de verharde straatcultuur. Het is bedoeld om de dialoog met jongeren aan te gaan en bewustwording onder hen te creëren.

Er zijn op fysieke wijze meer dan **1.000** **JONGEREN** bereikt door lessen te verzorgen op scholen.

De documentaire heeft **100.000** **STREAMS EN VIEWS.**

Highlights

- × De documentaire 'Zweven' is in première gegaan bij RTL Boulevard met een lovende recensie van misdaadverslaggever John van den Heuvel en is o.a. getoond in het theater, de Melkweg en op scholen en buurtcentra. De documentaire is verspreid via social media en o.a. via RTL-boulevard.
- × Er is nauw samengewerkt met het arrestatieteam van de politie, ex-Top600 jongeren, welke inmiddels jeugdwerker zijn en andere ervaringsdeskundigen om de film echt authentiek te maken.

Learnings

- × De moeder-zoon relatie blijkt voor jongeren een belangrijk menselijk aspect. Daarom speelt de documentaire daarop in.

Meer informatie

vimeo.com/617988219/2ff8d9e623

nl.linkedin.com/pulse/snel-leven-snelle-dood-branded-content-samenwerking-jelle-posthuma

www.funx.nl/news/funx/99771d31-0192-406b-9808-83fbca02d9be/rapper-sofoan-kami-kazi-mokhtari-over-zijn-korte-film-om-jongeren-uit-misdaad-te-houden

Gebiedsverboden

Een gebiedsverbod is een bestuursrechtelijke interventie gericht op overlastgevende personen in de openbare ruimte. Het doel van een gebiedsverbod is het voorkomen van (herhaalde) overlast in het gebied. De burgemeester kan een gebiedsverbod opleggen en zo een persoon voor bepaalde tijd verbieden een bepaald gebied te betreden. De politie kan in de overlastgebieden een kortdurend gebiedsverbod van 24 uur opleggen aan personen die overlast veroorzaken. Onder overlastgebieden vallen algemene overlastgebieden en het dealeroverlastgebied.

Highlights

- × Hoewel een groot deel van de problematiek wordt aangepakt door het opleggen van fysieke verboden, speelt een deel van de problematiek zich ook online af. Daarom besloot de driehoek tot een proef met een online gebiedsverbod en zijn hiervoor de nodige voorbereidingen getroffen. De proef start als er zich een geschikte casus aandient.

Learnings

- × Het opleggen van gebiedsverboden is geen duurzame oplossing, over het algemeen is ook zorg nodig maar zijn personen zorgmijdend.

In 2023 zijn er tot 1 juli 2023

9 **LANGDURIGE** gebiedsverboden opgelegd en 58 24-uursverboden.

In 2022 is er in totaal aan

19 **PERSONEN** een langdurig gebiedsverbod opgelegd voor het dragen van een mes/steekwapen dat onder het messenverbod valt. Ook zijn er in 2022 74 24-uursverboden opgelegd.

Meer informatie

www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/Veiligheid/overlastgebieden

www.parool.nl/amsterdam/halsema-wil-online-gebiedsverbod-ondanks-rechterlijke-uitspraak-toch-doorzetten~b058c464

www.ad.nl/noord-holland/amsterdam-onderzoekt-mogelijkheden-voor-online-gebiedsverbod-na-online-misdragingen~a3135db4/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.nl%2F

Algeheel messenverbod

Met ingang van 1 juli 2023 geldt in heel Amsterdam een messenverbod. Dit betekent dat het naast wapens die in de Wet wapens en munitie zijn verboden ook niet langer is toegestaan om gebruiksmessen in de openbare ruimte te dragen. Denk hierbij aan zakmessen, keukenmessen of schroevendraaiers. Een algeheel messenverbod geeft een duidelijke, uniforme norm aan. Alle messen in de hele stad zijn verboden. Dit helpt in het gesprek met jongeren over de risico's van wapengeweld en het geeft de politie een extra instrument om wapenbezit (onder jongeren) tegen te gaan. De politie kan bij het aantreffen van een (gebruiks)mes de persoon beboeten of een leerstraf geven en het mes in beslag nemen. Het messenverbod creëert géén fouilleerbevoegdheid. Er moet al sprake zijn van een reden om strafrechtelijk te mogen fouilleren – preventief fouilleren is immers überhaupt niet aan de orde – of het mes is zonder te fouilleren al zichtbaar.

Highlights

- × Een aantal Amsterdamse scholen wilde graag dat dit verbod werd ingesteld. Er is hiermee ook gehoor gegeven aan hun verzoek.
- × Vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid wordt gewerkt aan een wetsvoorstel waarin het dragen van bepaalde aangewezen gebruiksmessen in de openbare ruimte wordt verboden én de verkoop van messen aan minderjarigen wordt verboden.

Learnings

- × Steekincidenten vinden plaats in heel Amsterdam en beperken zich niet tot de algemene overlastgebieden.
- × Een aanzienlijk deel van de gevallen waarbij steekwapens worden gebruikt, zijn niet per definitie verboden volgens de Wet wapens en munitie (zoals zakmessen en keukenmessen).

Amsterdam is één van de

8 GEMEENTEN

waar een algeheel messenverbod is ingesteld. De andere gemeenten zijn: Zaanstad, Groningen, Winterswijk, Middelburg, Vlissingen, Den Haag en Purmerend.

Meer informatie

[amsterdam.raadsinformatie.nl/
document/12936841/
1#search=%22messenverbod%22](https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/12936841/1#search=%22messenverbod%22)

Proef met gerichte wapencontroles

Bij gerichte wapencontroles worden aselect passanten tussen 12 en 65 jaar gecontroleerd op verboden wapenbezit. De pilot van 2022 is vroegtijdig beëindigd, omdat er onbevoegde wapencontroles, buiten de veiligheidsrisicogebieden, hadden plaatsgevonden. Specifieke wijken waren bij wijze van proef tijdelijk aangewezen als veiligheidsrisicogebieden en er was tijdelijk een messenverbod ingesteld in de gebieden waar dit niet al permanent gold, waardoor de politie er mocht controleren op alle wapenbezit. Aangezien de proef voortijdig werd beëindigd, wordt dit instrument niet meer ingezet op deze manier. Bij bepaalde hoogrisicowedstrijden of evenementen waarbij concrete signalen zijn dat er wapens aanwezig zijn, kan een gebied tijdelijk worden aangewezen als veiligheidsrisicogebied zodat er tijdens de wedstrijd of het evenement gecontroleerd kan worden op wapens.

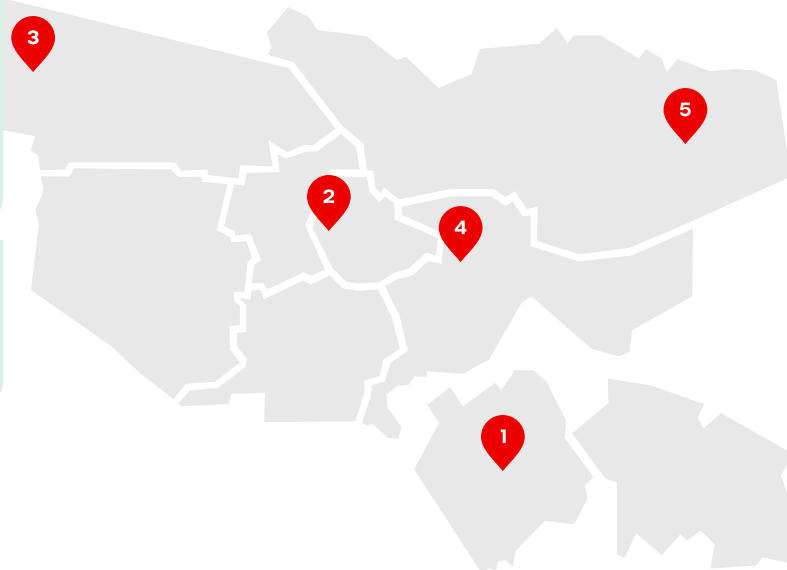
In september 2021 zijn als proef wapencontroles door de politie uitgevoerd in

5 AMSTERDAMSE WIJKEN:

3. Bijlmer Centrum (Zuidoost);
4. Burgwallen Nieuwe Zijde (Centrum);
5. Geuzenveld (Nieuw-West);
6. Dapperbuurt (Oost);
7. Waterlandpleinbuurt (Noord).

De proef van 2022 heeft plaatsgevonden in de gebieden:

- x Zuid, Zuidoost, Noord, Nieuw-West/Noord en Nieuw-West/Zuid.

Learnings

- x Aandacht voor de vertaling van beleid naar uitvoering: de waarborgen die vooraf waren gesteld door de driehoek zijn in dit geval niet goed geland bij de uitvoering.

Meer informatie

Documenten zoals de raadsbrief over de beëindiging en het feitenonderzoek van de tweede proef is te vinden via:

amsterdam.raadsinformatie.nl/zoeken?keywords=proef+gerichte+wapencontrole&limit=10&document_type=&search=send

Meer informatie over de eerste proef uit 2021 is te vinden in het evaluatierapport van O&S:

amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10840153/1#search=%22gerichte%20wapencontroles%20evaluatierapport%22

Evaluatie van het zogenaamde preventief fouilleren in Nederland:

prohic.nl/2022/06/20/408-20-juni-2022-evaluatie-preventief-fouilleren-eindrapport

Cameratoezicht

De gemeente zet cameratoezicht in om de veiligheid in de openbare ruimte te bevorderen. Vanwege het recht op privacy wordt cameratoezicht alleen ingezet als de verstoring van de openbare orde ernstig genoeg van aard is en andere minder vergaande maatregelen niet hebben geleid tot het gewenste resultaat. De camera's houden toezicht op uitgaansgebieden, winkelcentra of andere gebieden waar veel overlast of criminaliteit plaatsvindt en hebben verschillende functies. Cameratoezicht vergroot de efficiëntie en effectiviteit van het optreden van de politie, gemeentelijke handhavers en hulpdiensten. Het helpt politie, handhaving en toezichthouders om sneller ter plaatse te zijn waar hun inzet nodig is. Daarnaast werkt cameratoezicht preventief; het draagt bij aan het voorkomen van openbare-orde problemen en strafbare feiten. Ook heeft cameratoezicht een repressieve functie; politie en justitie kunnen de camerabeelden gebruiken voor opsporingsdoeleinden. Tot slot draagt cameratoezicht bij aan het verhogen van het veiligheidsgevoel van burgers en ondernemers.

In 2022 heeft de burgemeester

21 KEER EEN BESLUIT TOT CAMERATOEZICHT GENOMEN wegens geweld van buitenaf, waaronder 2 verlengingsbesluiten. Er zijn ook 5 camera's na geweld van buitenaf geplaatst in een bestaand cameragebied. Het gaat dus om 24 unieke locaties.

De incidenten in 2022 vonden veelal plaats in stadsdelen **NIEUW-WEST** en **ZUIDOOST**.

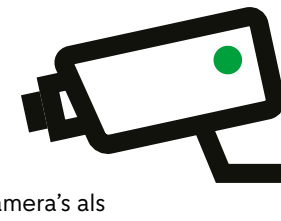
Highlights

- × De plaatsing van een camera zorgt veelal voor rust en verhoogt het gevoel van veiligheid in een gebied. Ook in gebieden waar de bewoners 'meldingsmoe' zijn, niet meer durven te melden of geen vertrouwen hebben in de overheid.

Learnings

- × Cameratoezicht is geen duurzame oplossing, maar dient vooral als ondersteuning van andere interventies genomen door politie, handhaving, straatcoaches, hulpverleningsinstanties, persoonsgebonden aanpakken, fysieke/locatie aanpakken, interventies van woningbouwverenigingen etc.

- × Bewoners kunnen het plaatsen van camera's als inbreuk op privacy ervaren. Investeren in persoonlijk contact, communicatie en het organiseren van bijeenkomsten is in sommige gebieden daarom noodzakelijk. Bewoners zien hierna vaker de noodzaak van camera's voor meer veiligheid.

Meer informatie

Informatie over cameratoezicht:

lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR684362/1

De actuele cameragebieden zijn terug te vinden op:

data.amsterdam.nl/data/geozoek/?lagen=veilov-ooctg

www.at5.nl/artikelen/219855/man-met-vuurwapen-aangehouden-in-amsterdam

In 2023 zijn halverwege het jaar

6 CAMERATOEZICHT GEBIEDEN aangewezen wegens geweld van buitenaf in (Nieuw-)West en (Zuid-)Oost en zijn er 2 camera's in bestaand gebied (Holendrecht) geplaatst, dus in totaal 8 camera's.

Factsheet Platform Veilig Ondernemen Amsterdam-Amstelland

De factsheet is ontwikkeld door het Platform Ondernemen Amsterdam-Amstelland (PVO AA). Het geeft ondernemers in de retailsector tips en een handelingsperspectief over de risico's en gevolgen van de verkoop van messen. Het ministerie van Justitie en Veiligheid werkt aan wetgeving die messenverkoop aan minderjarigen verbiedt. Dit kost veel tijd en daarom neemt een aantal winkels en online verkopers nu al vrijwillig hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Brancheorganisaties steunen dit initiatief breed en roepen alle (web)verkopers van messen op mee te doen. De retailsector startte begin 2022 met voorlichting in de winkels. Sinds 2 februari 2022 verkopen zij vooruitlopend op de nieuwe wet alleen nog messen aan personen van 18 jaar en ouder.

In de testfase zijn er ongeveer **20 ONDERNEMERS** van de Eerste Oosterparkstraat, Eerste van Swindenstraat en de Javastraat bezocht.

Het door het PVO AA gedeelde LinkedIn bericht is februari 2023 ruim **500 KEER BEKEKEN.**

De factsheet is via Chainels verspreid onder ondernemers van de binnenstad (via convenantspartner Amsterdam City) peildatum 14 februari 2023.

28% | **204** van de 717 gebruikers hebben dit bericht gezien.

42% | **116** van de 274 bedrijven hebben dit bericht gezien.

555 | Totaal aantal **IMPRESSIES** van dit bericht.

324 | Totaal aantal **WEERGAVEN** van dit bericht.

Learnings

- × Grotere ketens hebben vaak al veel geregeld als het gaat om verkoop van messen. Voor kleinere eenmanszaken zijn niet alle tips even reëel of uitvoerbaar.
- × Een persoonlijk gesprek werkt beter om te voorkomen dat de factsheet ongelezen wordt weggegooid.

Highlights

- × Grote (winkel)ketens als Action, Hema, Xenos en Ikea verkopen geen messen meer aan jongeren onder de achttien jaar.
- × Omdat online controleren van de leeftijd enorm lastig is, heeft Action onlangs ook besloten alle messen uit de webshop te halen.
- × AH is volledig gestopt met de verkoop van messen.

Meer informatie

De factsheet is met extra te downloaden achtergrondinformatie en links beschikbaar via: pvoaa.nl/wp-content/uploads/PVO22002_Messen-verkoop-alleen-aan-18_03_EINDVERSIE.pdf

Themapagina PVO AA: pvoaa.nl/themas/6-wapens-en-jongeren

Themapagina CCV: hetccv.nl/onderwerpen/wapens-en-jongeren/ondernemers

www.rtlnieuws.nl/editienl/artikel/5387455/mes-kopen-online-fysiek-eenvoudig-wet-action-haalt-messen-offline

Webpagina's Jongeren en Wapengeweld

Uit gesprekken met professionals blijkt dat men behoefte heeft aan één stedelijk informatiepunt over wapengeweld. Daarom zijn aan de website van gemeente Amsterdam een aantal nieuwe webpagina's toegevoegd. De webpagina ['Jongeren en Wapengeweld'](#) richt zich op professionals en geeft hen handvatten hoe te handelen in lastige situaties die te maken hebben met wapengeweld. Op de webpagina, ['Hulpmiddelen jongeren en wapengeweld'](#) is een overzicht te vinden van verschillende tools en informatie, zoals werkwijzen en handelingskaders, factsheets, voorlichtingsmateriaal en andere achtergrondinformatie. De webpagina ['Amsterdamse Wapenaanpak'](#) beschrijft hoe in Amsterdam het wapengeweld onder jongeren wordt tegengegaan. Deze pagina's zijn bedoeld om relevante evidence-based informatie op een eenvoudige manier vindbaar te maken voor jeugd- onderwijsprofessionals, maar ook andere geïnteresseerden. De webpagina's zijn vanaf 25 juli 2023 toegankelijk.

18 PROFESSIONALS van 10 verschillende organisaties hebben input of feedback gegeven op de webpagina's.

Learnings

- × Het bleek best moeilijk om passend en niet stigmatiserend beeldmateriaal te vinden voor de vormgeving van de webpagina's. Uiteindelijk is er zelf een foto gemaakt en gebruikt.

Highlights

- × Op basis van de behoefte van (uitvoerende) professionals is de webpagina ['Jongeren en Wapengeweld'](#) opgebouwd uit 6 concrete situaties waarmee zij te maken kunnen krijgen. Deze situaties bieden vervolgens zo concreet mogelijke handvatten voor het handelen.
- × Verschillende tools, zoals het handelingskader Onderwijs 'Een leerling heeft een wapen wat nu?' en het 'Niet plus instrument' zijn terug te vinden via de webpagina ['Hulpmiddelen jongeren en wapengeweld'](#). Ook dit document wordt op een later moment aan deze webpagina toegevoegd.

Meer informatie

Voor hulp bij concrete situaties:
['Jongeren en Wapengeweld'](#)

Voor tools en informatie check:
['Hulpmiddelen jongeren en wapengeweld'](#)

Meer informatie over hoe we in Amsterdam gezamenlijk wapengeweld tegengaan:
['Amsterdamse Wapenaanpak'](#)

Netwerk- en kennisbijeenkomsten

Het AcVZ organiseert bijeenkomsten rond het thema Wapens en Jongeren. Het doel van deze bijeenkomsten is om kennis te ontwikkelen, kennis uit te wisselen, het (lokaal) netwerk te versterken en elkaar te inspireren. Zo wordt gewerkt aan het vergroten van het handelingsperspectief van professionals die met dit thema te maken hebben. De bijeenkomsten variëren van laagdrempelige sessies van 1 à 1,5 uur in de verschillende stadsdelen tot ruimer opgezette stedelijke bijeenkomsten van een dagdeel met (verschillende) sprekers. Bij deze bijeenkomsten worden verschillende werk- en leer-vormen ingezet. Een bijeenkomst kan specifiek gericht zijn op uitvoerende professionals, op beleidsprofessionals of een combinatie van beide.

Highlights

- × In juni 2023 vond de Open Dag Wapens plaats die vanuit de Vakontwikkeling is georganiseerd.
- × Op 3 oktober 2023 vindt de stedelijke bijeenkomst specifiek voor het Onderwijs plaats.
- × Eind 2023/begin 2024 wordt een stedelijke bijeenkomst voor uitvoerende professionals georganiseerd.

Learnings

- × Het ging op de netwerkbijeenkomst van november 2022 veel over de intentie, maar niet over de impact van wapens. Goed om de volgende keer een focus te leggen op die kloof.
- × Deelnemers gaven regelmatig aan dat er in Amsterdam best veel mogelijkheden zijn en er al veel gedaan wordt, maar dat we elkaar moeten zoeken en met elkaar moeten verbinden.

- × Er is een grote behoefte aan een concreet handelingskader met afspraken welke organisatie wat doet en hoe te handelen bij het (vermoeden van) wapenbezit en -geweld. Het handelingskader voor het onderwijs is al beschikbaar. Er wordt nu gekeken hoe deze aangepast kan worden, zodat het ook voor andere professionals (bijvoorbeeld met een regiefunctie) van meerwaarde is.

Er zijn in **3 VAN DE 7 STADSDELEN** kennissessies georganiseerd (peildatum juli 2023):

- × Hierbij waren 43 deelnemers aanwezig van 9 verschillende organisaties.

Meer informatie

[Malissa Blackman](#), projectleider
Wapengeweld bij het AcVZ

De website Jongeren en Wapengeweld voor professionals in onderwijs- en jeugddomein:
www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/organisatie

Op de netwerkbijeenkomst voor beleidsprofessionals van november 2022 waren **52 DEELNEMERS** van 19 verschillende organisaties:

- × 81% van deze deelnemers gaf aan **nieuwe kennis** te hebben opgedaan.
- × 84% gaf aan (nieuwe) **relevante contacten** te hebben gelegd.

Podcast Wapenbezit en Wapengeweld onder Jongeren

Het AcVZ werkt aan een podcastserie om op een laagdrempelige manier kennis te delen met regisseurs en andere professionals die werken op het snijvlak van veiligheid en zorg. In deze podcastserie gaan de twee hosts met experts in gesprek over inzichten en praktische handvatten binnen een aantal thema's. De podcast Wapenbezit en Wapengeweld onder Jongeren is de eerste aflevering in deze reeks. Kennisdeling is een kerntaak van het AcVZ en de podcastreeks valt onder het aanbod van de Vakontwikkeling. De Vakontwikkeling is bedoeld om regisseurs van verschillende programma's, projecten, stadsdelen en regiogemeenten te helpen om hun werk zo goed en veilig mogelijk te kunnen doen.

Highlights

- ✘ In mei 2023 is de tweede aflevering 'Traumasensitief Werken' online gezet.
- ✘ Binnenkort wordt de derde aflevering opgenomen met als thema 'Identiteit'.

Learnings

- ✘ Herhaalde communicatie over de podcast is belangrijk om het breed onder de aandacht van professionals te brengen.

De podcast is 167 keer beluisterd door

148 UNIEKE LUISTERAARS.

50% van deze luisteraars heeft de podcast helemaal afgeluisterd.

Meer informatie

De podcast 'Wapenbezit en wapengeweld onder jongeren' is te beluisteren via Spotify:

open.spotify.com/episode/1pdDNAkJE7UreMXeiW09TP

De podcast 'Traumasensitief werken' is te beluisteren via:

open.spotify.com/episode/17CNdTqE61nnrQgzDyG3Jv

De podcastreeks:

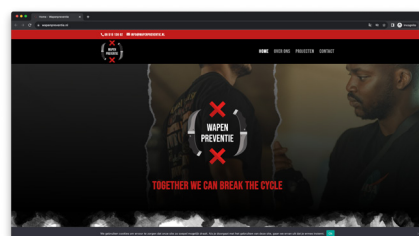
open.spotify.com/show/33xDHp683FehTZYCG65RF9

Nog meer interessante interventies

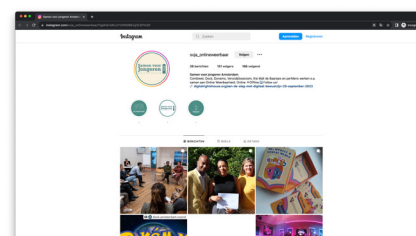
Het AcVZ heeft niet met alle onderstaande interventies ervaring, maar ze hebben onze interesse gewekt. Check de links!

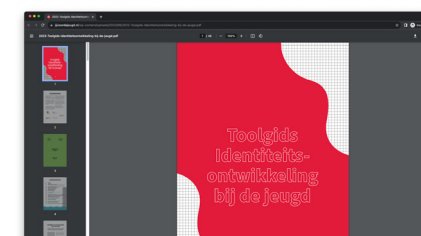
[Preventieve Aanpak Vuurwepenen messengeweld \(PAV\)](#)

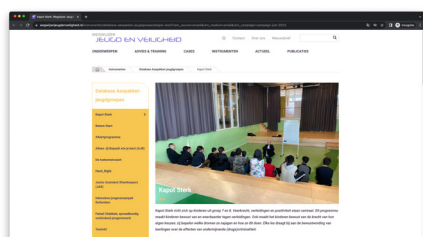
[Wapenpreventie.nl](#)

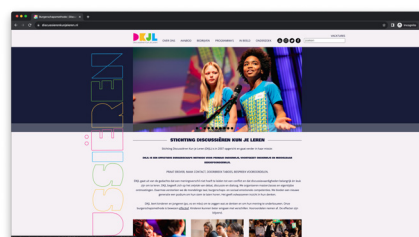
[Online Weerbaarheid](#)

[Toolgids Identiteitsontwikkeling bij de jeugd](#)

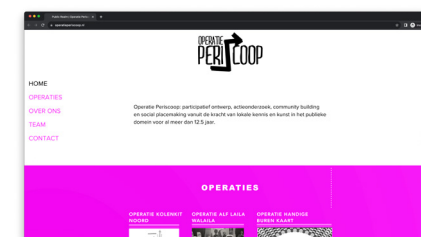
[Kapot Sterk](#)

[Discussiëren Kun Je Leren](#)

[Het Huis](#)

[Operatie Periscope](#)

Vooruitblik

De komende periode staat er ook het een en ander op de rol...

Stedelijke Bijeenkomst Onderwijs

Het samenwerkingsverband VO/PO en het AcVZ organiseren op dinsdagmiddag 3 oktober 2023 een bijeenkomst over de aanpak van wapenbezit op scholen. Tijdens deze bijeenkomst staan kennisdeling en -uitwisseling en het beschikbare aanbod van tools waar het onderwijs gebruik van kan maken centraal. Criminoloog Robby Roks deelt zijn opgedane inzichten uit onderzoek en er vinden verschillende workshops plaats onder andere over voorlichting en het herkennen van signalen van conflicten.

Zwijgrecht

Zwijgrecht is een nog te produceren speelfilm van ongeveer 60 minuten en is de opvolger van 'Zweven'. 'Zwijgrecht' gaat over de zogenoemde uithalers en jongens die snel carrière willen maken in de drugs-wereld. Wat maakt dat sommige jongeren wel geronseld worden en de criminaliteit ingaan en wat gaat hieraan vooraf? Ook de moord op Dirk Wiersum en Peter R. de Vries heeft veel mensen doen vragen hoe deze jonge jongeren te bereiken. Rotterdam, Utrecht en Almere zijn aangehaakt bij de film voor een overkoepelende samenwerking. De film wordt voor en door jongeren gemaakt en geeft ook professionals inzicht in wat nodig is om iets te

“Inmiddels hebben meer dan 700 jongeren auditie gedaan en is de casting rond.”

*Safoan Mokhtari,
projectleider Jeugd en Veiligheid*

betekenen in de leefwereld van jongeren. Inmiddels hebben meer dan 700 jongeren auditie gedaan en is de casting rond. De release vindt naar verwachting nog in 2023 plaats.

Interventie Wapenbezit/-geweld en detentie

Het AcVZ werkt een interventie uit om detentie te benutten als impactmoment om wapenproblematiek tegen te gaan. Het AcVZ kijkt samen met partners hoe (bi-culturele) identiteitsontwikkeling, trauma-verwerking, conflicthantering en de inzet van peers en het herstelrecht hierbinnen vorm kunnen krijgen.

Pilot Top400

Binnen de Top400 wordt opgemerkt dat jongeren op steeds jongere leeftijd in aanraking komen met wapens. Daarom start in de loop van 2023 een pilot van een jaar met de tijdelijke uitbreiding van de instroomcriteria van de Top400 met 'bezit en handel wapens'. De dossiers van jongeren die op basis van dit criterium instromen, worden geanalyseerd om een beter beeld van deze groep te vormen en van de benodigde interventies om wapenproblematiek tegen te gaan.

Onderzoek Top600/Top400

Binnenkort wordt gestart met een systematische analyse en evaluatie van wapenincidenten uit de Top600 en de Top400 casuïstiek. Ook wordt er

onderzoek gedaan naar welke interventies vanuit de Top600 en Top400 beschikbaar en effectief zijn. De opbrengsten hiervan worden zowel binnen de Top600/Top400 als extern benut.

Landelijk onderzoek achterliggende oorzaken en Best Practices

Op initiatief van het AcVZ wordt in 2023 landelijk onderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in de veelbelovende of succesvolle (elementen van) interventies en de implementatie ervan. Dit onderzoek bestaat uit twee delen:

1. Een bundeling van (literatuur)onderzoek en verdieping naar de specifieke achterliggende oorzaken van en factoren die een rol spelen bij wapenbezit en wapengeweld onder jongeren in het algemeen, in de Nederlandse en waar mogelijk ook lokale context.
2. Onderzoek naar preventieve en repressieve best practices, interventies en inzichten uit binnen- en buitenland die aansluiten op de Nederlandse en waar mogelijk lokale context.

Actieplan Wapens en Jongeren

Het Actieplan Wapens en Jongeren¹ is een gezamenlijk initiatief van onder andere het ministerie van Justitie en Veiligheid, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Openbaar Ministerie, politie, jeugd(zorg) instellingen en gemeenten, waaronder Amsterdam. Landelijke organisaties hebben de taak de benodigde instrumenten beschikbaar te maken voor de deelnemers van het Actieplan Wapens en Jongeren, lokale partners treden op met een mix van

preventieve, proactieve en repressieve interventies. Alle interventies van dit actieplan zijn op enige manier in Amsterdam ingezet, passend bij de Amsterdamse context, denk aan voorlichtingslessen op scholen of het zicht krijgen op groepen. Naar aanleiding van de evaluatie van het Actieplan Wapens brengen de deelnemers meer focus en scherpere aanpak in interventies die worden ingezet. De komende periode wordt dit vervolg verder uitgewerkt. ■

1 www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/11/11/tk-bijlage-actieplan-wapens-en-jongeren

Gemene delers en aanbevelingen

Naast het feit dat de Wapenkaart inzicht geeft in de interventies die in Amsterdam worden ingezet om wapenproblematiek tegen te gaan, geeft het ook inzicht in hetgeen tot nu toe is geleerd en waar ruimte is voor ontwikkeling. Een analist van het AcVZ heeft hiervoor gesprekken gevoerd met betrokkenen van de verschillende in De Wapenkaart opgenomen interventies. Hieruit bleek een aantal overstijgende lessen rondom inzet op het thema wapens die overkoepelend zijn opgenomen:

- ✘ Het is belangrijk om de doelgroep zelf actief te betrekken bij de ontwikkeling en uitvoering van oplossingen en interventies. Bij voorkeur gebeurt dit op creatieve wijze, in aansluiting op de leefwereld van de jongeren zelf. Social media, communicatie en gemene delers waar jongeren waarde aan hechten (zoals familie), zijn hierbij belangrijke elementen.
- ✘ Voor het opzetten en uitvoeren van interventies is het van belang om aan de voorkant draagvlak, verbinding en vertrouwen te creëren. Dit vereist veel tijd, heldere afspraken en goede communicatie. Kijk of interventies geïntegreerd kunnen worden in het aanbod van organisaties, bij voorkeur voor langere termijn. Aangezien interventies veelal niet op zichzelf staan, is een duurzaam netwerk voor opvolging van interventies belangrijk.
- ✘ De on- en offline wereld zijn bij jongeren volledig met elkaar verweven. Jongeren bezitten de meeste kennis en tools op dit gebied.
- ✘ Ouders zijn een belangrijke doelgroep. Maak hen bewust van de leefwereld van jongeren en betrek ze bij interventies.
- ✘ Ook bewoners zijn een belangrijke doelgroep, zeker in wijken met ernstige problematiek en een 'zwijgcultuur'. In deze wijken is het extra investeren in persoonlijk contact, vertrouwen en communicatie nodig.
- ✘ Professionals hebben behoefte aan maatwerk, maar ook aan helderheid in handelingswijzen en het oefenen met en afbakenen van casuïstiek.
- ✘ Jongeren bewegen zich vaak door de hele stad en gaan ook naar andere steden. De vraag is daarom of de inzet ook zo moet zijn.

Ook zijn er zaken naar voren gekomen waar men in de praktijk tegenaan loopt en waar gezamenlijke ontwikkeling nodig is:

- ✗ Van verschillende interventies is nog onvoldoende duidelijk wat de '(neven)effecten' zijn. De registratie bij verschillende interventies is niet specifiek gericht op wapens. Dit maakt het niet makkelijk om op interventie- of persoonsniveau uitspraken te doen. Ook de definitie van een wapen is niet altijd duidelijk.
- ✗ Soms kan door de inzet op wapenproblematiek stigmatisering of verplaatsing van problematiek ontstaan.
- ✗ Hoewel deskundigheidsbevordering nodig is, zitten capaciteitsproblemen hierbij vaak in de weg. Vaak is nog onvoldoende duidelijk welke rol en verantwoordelijkheid professionals hebben in het signaleren en handelen bij wapenproblematiek.
- ✗ Voor het online aspect geldt dat ouders zich hier te weinig bewust van zijn en professionals nog onvoldoende (juridische) mogelijkheden hebben om in te grijpen.
- ✗ Het dragen en/of gebruiken van wapens is een zichzelf versterkend proces, wat lastig is te doorbreken. Jongeren moeten zich eenzijdig onwapenen en dat is moeilijk wanneer jongeren

zich niet veilig voelen op straat. Ook zijn wapens (te) makkelijk (online) verkrijgbaar.

- ✗ Ook meidenproblematiek wordt steeds zichtbaarder. Net als de vraag waar conflicthantering en media-wijsheid nog beter voor jongeren kan worden ingezet.
- ✗ Een ander belangrijk aandachtspunt is vraagstukken over het waarborgen van privacy en veiligheid voor professionals als het gaat om het bespreekbaar maken en hoe te handelen bij (vermoedens van) wapenbezit. Tot slot is (besloten) erkenning en waardering voor professionals wenselijk, gezien de gevoeligheid van het onderwerp bij bepaalde interventies.

Hoewel eerder genoemde tekst samenvattend is weergegeven, is voor verdere invulling meer context en gezamenlijke inzet nodig. Een eerste stap is om gezamenlijk te bepalen of betrokkenen van de interventies zich herkennen in de geleerde lessen en de ontwikkelpunten. Een vervolgstap is om te onderzoeken of en op welke wijze (per interventie) invulling kan worden gegeven aan de genoemde punten en hoe dit in de praktijk kan worden toegepast. Zoals eerder aangegeven geeft deze monitor geen inzicht in effectiviteit van interventies, maar biedt het mogelijk aanknopingspunten voor verder onderzoek. Het AcVZ zal hier verder aandacht aan besteden in de evaluatie van deze eerste monitor. Tot slot zullen de uitkomsten van de Wapen-

kaart naast de uitkomsten van het nog uit te voeren onderzoek naar werkzame elementen in de aanpak van wapenproblematiek worden gelegd. ■

“Voor verdere invulling is meer inzet en gezamenlijke context nodig.”

Michelle Witsenburg, analist

Colofon

Uitgever: Actiecentrum Veiligheid en Zorg
Amsterdam-Amstelland, Gemeente Amsterdam,
oktober 2023

Redactie: Projectteam Wapengeweld
Ontwerp & Realisatie: Today Agency

Met speciale dank aan: Alle (AcVZ-)partners die
hebben bijgedragen aan de totstandkoming van
de Wapenkaart